

ولایت عظمای حضرت ولی عصر (عج) منتهی خواهد شد. انقلاب اسلامی به انحطاطِ تاریخی برآمده از استبداد داخلی و استعمار خارجی پایان داد و امروزه در عرصه‌های مختلف، از سویی الهام‌بخش عزت و عزیمت به جایگاه واقعی ایران اسلامی و از سوی دیگر، با به‌کارگیری راهبردهای هفت‌گانهٔ مندرج در بیانیه، درصدد محقق ساختن تمدن نوین اسلامی است. آرمانی که رمز دستیابی به آن، کاربرست نظریهٔ نظام انقلابی است.

شاعران حوزهٔ ادبی خراسان

دکتر محمد غلامرضایی

ناشر: سازمان «سمت»

کتاب *شاعران حوزهٔ ادبی خراسان* مشتمل است بر فصل‌هایی در کتاب‌شناسی مختصر چهار شاعر بزرگ دورهٔ غزنویان و معرفی آنان و چهل قصیده از عنصری بلخی، منوچهری دامغانی، فرخی سیستانی و مسعود سعد سلمان و سه مسمط از منوچهری همراه با شرح. در شرح اشعار کوشش شده است که متناسب با فضای کلاس درس، به واژه‌شناسی، موضوعات فنی و ادبی متن، و جای‌جای به معانی ابیات توجه شود، ضمن آنکه در موارد لازم، توضیحاتی اسطوره‌ای، تاریخی، جغرافیایی و غیره نیز از نظر دور نمانده است. نقل تمام ابیات هر قالب، بیان مقدمه‌گونه‌ای در آغاز هر شعر و وجود فهرست راهنمای اشعار از دیگر ویژگی‌های این اثر است.

تاریخ و سنت زردشتی (در دو جلد)

دکتر حمیدرضا دالوند

ناشر: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

در کشاکش سپهری شدن هزاره‌ها و واکاوی روزگاران کیش زردشتی، تنها به اندک متن‌های مقدسی برمی‌خوریم که دشوار می‌توان صدای پای زمان را در آن‌ها شنید. فزون بر این، دگرگونی‌های تاریخ ایران، فراز و فرودهای سیاسی، ظهور و سقوط پادشاهی‌های بزرگ، تازش‌ها و یورش‌های ویرانگر به ایران‌شهر و نیز تغییرات عمیق دینی و فروافتادن دیانت زردشتی از جایگاه دین رسمی به کیش اقلیتی کوچک و بی‌تأثیر در روند تاریخی و تاریخ فرهنگی ایران روزگار اسلامی، همه و همه، عواملی مهم و موانعی سترگ بر سر راه درک درست ما از تاریخ و سنت زردشتی می‌تواند باشد. سنت زردشتی در روزگار اسلامی بیانگر دگرگونی‌های آن در بستر

جامعهٔ اسلامی است و جلوه‌هایی از تعامل آن دو را درون سنت یادشده نشان می‌دهد. در سنت زردشتی پس از اسلام و میراث مکتوب آن چهره‌ای هرچند نزار ولی زنده و در حال تحول از کیشی کهن را شاهدیم.

روان‌شناسی در مربیگری ورزشی

آدام آر. نیکولز

ترجمهٔ دکتر سیدحجت زمانی ثانی و صبا محمدعلی‌نژاد

ناشر: انتشارات دانشگاه تبریز

در این کتاب با تکیه بر جدیدترین پژوهش‌ها و نظریات، ابزارها و تکنیک‌های روانی معرفی می‌شود تا برای رسیدن به بهترین عملکرد در ورزشکاران خود از آن‌ها استفاده کنند. اثر حاضر مشتمل بر شش فصل جدید دربارهٔ استفاده از اصول خودتیینی در مربیگری، ایجاد جو مطلوب انگیزشی، افزایش انگیزه، ایجاد نگرش ضد دوپینگ، ترویج موقعیت‌های چالش‌انگیز و آموزش کاهش استرس مبتنی بر ذهن‌آگاهی است.

اخلاق و سیاست

دکتر علی عابدی رنانی

ناشر: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی

با توجه به منابع گستردهٔ در خدمت زمامداران و فقدان نهادها و رویه‌های حقوقی کافی برای تحدید قدرت آن‌ها خصوصاً در جوامع سنتی، بحث اخلاق سیاسی اهمیت مضاعفی می‌یابد. مسئلهٔ اصلی پژوهش حاضر استخراج هنجارهای اخلاقی از منظر اندیشمندان اسلامی و غربی است که باید بر کنش سیاسی زمامداران حاکم باشد تا حکمرانی مطلوب محقق شود. هیچ اندیشمند سیاسی منکر اهمیت رعایت اخلاق سیاسی نیست، حتی اندیشمندی چون ماکیاولی نیز به رعایت ظاهری اخلاق توصیه می‌کند. این امر به دلیل نقش کارکردی اخلاق در حفظ قدرت و نظام سیاسی است. زمامداران با رعایت اخلاق سیاسی می‌توانند به صورت کارآمدتری حکومت نمایند و رضایت مردم را به خود جلب کنند. امر غیر اخلاقی برای مدت طولانی پایدار باقی نمی‌ماند.

آنچه در این پژوهش اهمیت دارد این است که مبانی مختلف استوار بر اخلاق سیاسی شناسایی شود. آیا اهمیت اخلاق سیاسی فقط به دلیل نقش کارکردی آن در حفظ قدرت

است یا اصولاً اخلاق سیاسی به دلیل نقشی که در سعادت انسان دارد، معنی می‌یابد؟ دیدگاه‌های مختلفی در این‌باره مطرح است که امیدواریم خواننده با مطالعهٔ کتاب حاضر آگاهی اجمالی درخصوص آن‌ها کسب کند.

درآمدی بر مدیریت اسلامی

دکتر محسن منطقی

ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تدوین دانش مدیریت اسلامی نیازمند تبیین زیرساخت‌های بنیادی این دانش است. پیش‌فرض‌های اصلی دانش مدیریت اسلامی براساس چهارچوب‌های پذیرفته‌شدهٔ اسلام، قابل طراحی است. مبانی معرفت‌شناختی، هستی‌شناختی، الهیاتی و دین‌شناختی، انسان‌شناختی، ارزش‌شناختی و روش‌شناختی شش مبنای مورد توجه در طراحی مدیریت اسلامی است. همچنین در این اثر به طراحی الگویی در مسائل مدیریت اسلامی پرداخته شده و آشنایی با تلاش‌های انجام‌شده در سطح ملی و بین‌المللی برای طراحی مدیریت اسلامی نیز از موضوعات مورد توجه است. در این کتاب تلاش شده ترکیب مناسبی از آخرین دستاوردهای مطرح در مبانی دانش مدیریت و یافته‌های محققان اسلامی به صورتی روان بیان شود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

آشنایی با آثار برگزیده و شایستهٔ تقدیر

نخستین جشنوارهٔ کتاب درسی دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی

سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت)

۷ اسفند ۱۴۰۱

نشانی ساختمان مرکزی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام (ره)،

روبه‌روی پمپ گاز، کد پستی ۱۴۶۳۶۴۵۸۵۱، تلفن ۲-۴۴۲۴۶۲۵۰

www.samt.ac.ir   info@samt.ac.ir

سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت) در اسفندماه ۱۳۶۳ با حمایت مقام معظم رهبری در کسوت ریاست محترم جمهوری و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی تأسیس شد و فعالیت خود را با یک میلیون تومان اهدایی سراپا برکت حضرت امام (ره) آغاز کرد. تولید و عرضهٔ بیش از ۲۵۵۰ عنوان کتاب درسی، کمک‌درسی و مبنایی در طول قریب چهار دهه فعالیتِ سمت، گنجینه و سرمایهٔ علمی و تجربهٔ گران‌قدری برای جامعهٔ دانشگاهی فراهم آورده است. گسترش دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، تأسیس رشته‌های جدید به‌ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی و ضرورت تأمین نیاز این مجموعه‌ها به کتاب درسی، سازمان «سمت» را بر آن داشت تا با برگزاری نخستین جشنوارهٔ تخصصی کتاب درسی دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی و بهره‌گیری از تجارب کم‌نظیر خود، زمینه‌ساز ارتقای سطح کیفی و کمی تولید کتاب‌های درسی هم‌تراز با بیانیهٔ گام دوم انقلاب شود. بی‌تردید عرضهٔ کتاب‌های درسی معیار همواره از دغدغه‌های جدی دست‌اندرکاران عرصهٔ آموزش عالی به‌ویژه مقام عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور بوده است. برگزاری این جشنواره را می‌توان گامی اساسی در راستای رفع این دغدغه‌ها ارزیابی کرد تا با شناسایی کتاب‌های درسی برتر و تشویق صاحبان این آثار علاوه بر کمک به تسریع در رفع این نیاز جامعهٔ دانشگاهی، زمینه‌ای برای عقد میثاقی ملی در میان فعالان این حوزه، در بخش‌های دولتی و خصوصی، پدید آورد. در این جشنواره که هم‌زمان با آغاز سی‌ونهمین سال فعالیت «سمت» برگزار می‌شود، در مجموع کتاب‌های دریافتی منتشرشده بین سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ در قالب ۲۱ گروه تخصصی در رشته‌های علوم انسانی با در نظر گرفتن شاخص‌هایی نظیر عضویت صاحبان آثار به عنوان هیئت علمی، تطبیق محتوای آثار با سرفصل‌های مصوب دروس دانشگاهی در شورا‌های مربوط از جمله شورای تحول علوم انسانی، روزآمدی و رعایت نکات نگارشی و ویرایشی و نیز اصول اخلاق پژوهشی در تولید اثر بررسی و ارزیابی شد. در نهایت ۴ عنوان از این آثار به عنوان برگزیده و ۹ عنوان دیگر به عنوان اثر شایستهٔ تقدیر به شرح ذیل برگزیده شدند.

الف) کتاب‌های برگزیده

رسانه‌شناسی

دکتر مهدی محسنیان راد

ناشر: سازمان «سمت»

اثر حاضر - با ۲۱ فصل - جامع‌ترین کتاب به قلم دانشمندی ایرانی دربارهٔ رسانه‌شناسی است. رسانه‌شناسی شاخه‌ای از ارتباط‌شناسی، دانش مطالعهٔ ماهیت، جریان و فراگرد نظام‌های معنایی مستقر در نئوکورتکس مغز انسان مرتبط با ارتباطات

رسانه‌ای است که دربرگیرندهٔ کارکردها و کاربردهای آن در کلیتی متشکل از پیشینه، فنون و فناوری‌های تولید محتوا و جابه‌جایی متن، در زمینهٔ روابط متقابل منابع قدرت و مخاطبان و فرایند صید مفهوم ارتباط‌گیران از محتوا تا تأثیر است. اثر حاضر مجالی را برای تأمل دربارهٔ موضوعاتی همچون محتوای رسانه‌ها، مخاطبان، کارکردها و کاربردهای رسانه‌ها، مالکیت و

تجارت رسانه‌ها، نظارت و کنترل رسانه‌ها، هنجارهای حاکم بر رسانه‌ها و مطالعات رسانه‌ها (نظریه‌ها) فراهم می‌آورد.

سیستم ارزشیابی عملکرد دوره‌ای (ساعد) حکمرانی

دکتر علی‌اصغر پورعزت، دکتر بهاره ماه‌بانوئی، دکتر روح‌اله

قاسمی و سیاوش رفیعی

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

جدی‌تر شدن ارزشیابی‌ها، مقدمهٔ جدی‌تر شدن قلمرو نظارت عامهٔ مردم و دست‌یافتنی‌تر شدن دموکراسی‌هاست. در همین امتداد، طراحی «سیستم ارزشیابی عملکرد دوره‌ای دولت» بسیار حائز اهمیت است، سیستمی که قضاوت صحیح و سالم را امکان‌پذیر سازد. نکتهٔ بسیار مهم آن است که گرچه مقوله‌های مورد ارزشیابی در این سیستم ثابت‌اند و حتی می‌توان ادعا کرد که همهٔ معیارهای ارزشیابی عملکرد، حائز اهمیت‌اند، ولی بخش مهم و قابل توجهی از شاخص‌های ارزشیابی عملکرد حکومت‌ها و دولت‌ها، از شعارهای آنان قابل دستیابی‌اند؛ شعارهای انتخاباتی، شعارهای تبلیغاتی و حتی شعارهای آرمانی در متون قانون اساسی.

در سیستم ارزشیابی عملکرد دوره‌ای قوهٔ مجریه، مجموعه‌ای از شاخص‌های عمومی قابل تعریف بین همهٔ قوای مجریهٔ جهان قابل تأمل است و مجموعه‌ای از شاخص‌های ویژه نیز قابل تعریف است که از شعارهای خاص هر دولت استخراج می‌شود. این کتاب، با هدف کمک به ارزشیابی عملکرد دوره‌ای دولت و حکومت نگارش یافته و به طور ویژه، بر عملکرد قوهٔ مجریه متمرکز شده است.

تخیل سیاسی در زیست جهان ایرانی اسلامی

دکتر محمدعلی فتح‌الهی

ناشر: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تخیل، یک ظرفیت و قابلیت ارجمند هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی در اندیشهٔ اسلامی است و نیز جنبهٔ روش‌شناختی دارد. انسان را می‌توان با تخیل تعریف کرد که این تعریف ایمان، خلاقیت و پیشرفت انسان و جامعه را نشان می‌دهد. تخیل سیاسی هویت یافتن سیاسی انسان است و در ایران اسلامی با رخداد ولایتعهدی امام رضا علیه‌السلام ظهور می‌یابد. مصادیق آن را ازجمله می‌توان در تحقق انقلاب اسلامی،

شکل‌گیری ملیت ایرانی، تدوین قانون اساسی و پژوهش‌های علمی ملاحظه کرد. تخیل سیاسی حقیقت گذشته است که به‌تدریج ظاهر و سبب انتظار برای آینده می‌شود. این مفهوم، علوم انسانی اسلامی را شکل می‌دهد و تمدن نوین اسلامی را تبیین می‌کند.

تاریخ فلسفهٔ یونان

دبلیو. کی. سی. گاتری

ترجمهٔ دکتر حسن فتحي

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

در مجلد سوم *تاریخ فلسفهٔ یونان* گاتری مطرح شدن مطالبی را در قرن پنجم پیش از میلاد در حوزه‌های اخلاق، سیاست، دین و جز این‌ها به نظاره می‌نشینیم که پرسش‌ها و حتی پاسخ‌های آن‌ها امروز هم زنده و محل بحث است. با آراء و چهره‌های برجستهٔ سوفسطایی در بخش نخست این مجلد و با زندگی، شخصیت و آموزه‌های سقراط در بخش دوم آن آشنا می‌شویم.

ب) کتاب‌های شایستهٔ تقدیر

صرف: رویکردهای نظری و کاربرد آن‌ها در تحلیل زبان

فارسی

دکتر فائزه ارکان و دکتر ته‌مینه حیدرپور بیدگلی

ناشر: سازمان «سمت»

مطالعهٔ صرف از آن‌رو حائز اهمیت است که موضوع اصلی آن (کلمه) نقش محوری در تحلیل ساختار زبان‌ها دارد و نیز با توجه به اینکه واحد «کلمه» در مرز تعامل میان واج‌شناسی، نحو و معناشناسی قرار دارد، مفهومی کلیدی در زبان‌شناسی محسوب می‌شود. از این‌رو در کتاب حاضر کوشش شده است مباحث بنیادین حوزهٔ صرف زبان، ازجمله مفهوم کلمه، روابط میان کلمات، فرایندهای واژه‌سازی و تصریف در زبان فارسی از منظر چندین رویکرد نظری مطرح در مطالعات صرفی معاصر مطالعه و بررسی شوند تا از یک‌سو صرف زبان فارسی با پشتوانهٔ نظری غنی‌تر و جامع‌تری تحلیل شود و از سوی دیگر، گامی کوچک در جهت بومی‌سازی مطالعات زبان فارسی برداشته شود. جمع‌بندی یافته‌های این اثر حاکی از آن است که ارائهٔ یک بررسی جامع و دقیق از ساخت صرفی زبان فارسی تنها طبق یک نظریه یا رویکرد صرفی خاص امکان‌پذیر نیست، بلکه در تحلیل بخش‌های مختلف صرف زبان فارسی باید از رویکردهای نظری گوناگون بهره برد.

تحلیل مخاطرات محیطی

دکتر سیدعلی بدری و دکتر نسرین کاظمی

ناشر: سازمان «سمت»

مطالعات مخاطرات محیطی همواره بخشی جدایی‌ناپذیر از مطالعات جغرافیایی بوده است و ابزارهای جغرافیایی به‌ویژه نقشه‌ها، نقش مهمی در این زمینه ایفا کرده‌اند. این کتاب مشتمل است بر بررسی کاربرد مهم‌ترین فناوری‌های نوین، یعنی سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی؛ ماهیت، نحوهٔ وقوع، تأثیرات و پیامدهای مخاطرات محیطی در دو بخش مخاطراتی با منشأ طبیعی و بشری؛ بررسی پارادایم‌های جغرافیایی با رویکردی جدید؛ مطالعهٔ جامع و یکپارچهٔ پرترکارترین مخاطرات محیطی و ابزارها و فناوری‌های مرتبط در مدیریت مخاطرات در تحلیل مکانی – فضایی.

تدوین برنامهٔ درسی تربیت‌بدنی استانداردمحور

ژاکلین لوند و دبورا تنهیل

ترجمهٔ دکتر جواد آزمون

ناشر: سازمان «سمت»

کتاب *تدوین برنامهٔ درسی تربیت‌بدنی استانداردمحور* با ارائهٔ مبانی نظری و کاربردی برای برنامه‌ریزی درسی مبتنی بر استانداردها شروع می‌شود و با ارائهٔ الگوهای آموزشی برآمده از این رویکرد خاتمه می‌یابد؛ اما آنچه این اثر را برجسته‌تر و کاربردی‌تر می‌کند، وجود دستورالعمل‌های دقیق و مثال‌های عملی برای برنامه‌ریزی درسی، آموزش و سنجش است. کتاب به زبانی ساده و روان برای علاقه‌مندان به این موضوع تألیف شده است تا بتوانند پس از مطالعه و تأمل در این اثر خود به برنامه‌ریزی و طراحی آموزشی و سنجشی براساس شرایط و بافت خود اقدام کنند.

بیانیهٔ گام دوم انقلاب اسلامی

دکتر محمدجواد نوروزی

ناشر: سازمان «سمت»

«چه بوده‌ایم، چه گشته‌ایم و چه باید باشیم» سه پرسش بنیادین در بیانیهٔ گام دوم انقلاب اسلامی است که پاسخ درخور به آن، در سلوک فردی به خودسازی و پیمودن مسیر لقاءالله و در سلوک اجتماعی به تمدن نوین اسلامی و تحقق

